

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ KOMISIJOS IŠVAŽIUOJAMOJO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2010-03-08 Nr. 73-7
Klaipėda

Posėdis įvyko 2010-03-08 (10.00–11.30 val.) Klaipėdoje (Klaipėdos apskrities viršininko administracijos pastate, Danės g. 17).

Posėdžio pirmininkas – Raimundas Palaitis, vidaus reikalų ministras, Lietuvos Respublikos Vyriausybės Ekstremalių situacijų komisijos (toliau – VESK) pirmininkas.

Posėdžio sekretorius – Rimantas Žemaitis, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) Civilinės saugos valdybos Ekstremalių situacijų planavimo skyriaus vyresnysis specialistas.

Dalyvavo:

VESK nariai:

Raimundas Palaitis – vidaus reikalų ministras, VESK pirmininkas;

Stanislovas Liutkevičius – Vidaus reikalų ministerijos sekretorius, VESK pirmininko pavaduotojas;

Remigijus Baniulis – PAGD direktorius, VESK narys;

Alminas Mačiulis – Susisiekimo ministerijos kancleris, VESK narys;

Genadijus Kuznecovas – Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) vado pavaduotojas;

Algis Vaičeliūnas – Lietuvos kariuomenės jungtinio štabo viršininkas, VESK narys.

Kiti asmenys:

Audrius Endzinas – Lietuvos Respublikos Seimo narys;

Arūnas Burkšas – Klaipėdos apskrities viršininkas;

Raimundas Vaitiekus – Tauragės apskrities viršininkas;

Saulius Skvernelis – policijos generalinio komisaro pavaduotojas;

Virgilijus Pozingis – Šilutės rajono savivaldybės meras;

Remigijus Špečkauskas – Pagėgių savivaldybės mero pavaduotojas;

Rimantas Taraškevičius – Klaipėdos miesto savivaldybės meras;

Romas Renčeliauskas – Šilutės rajono savivaldybės administracijos Civilinės ir priešgaisrinės saugos tarnybos vedėjas;

Vaidotas Degutis – Pagėgių savivaldybės administracijos Civilinės ir priešgaisrinės saugos skyriaus vedėjas;

Eugenijus Petrikas – Ūkio ministerijos Teisės, pirkimų ir ūkio departamento Ūkio ir krizių valdymo skyriaus vedėjo pavaduotojas;

Aldona Mikalkėnaitė – Energetikos ministerijos Energetikos išteklių, elektros ir šilumos skyriaus vyresnioji specialistė;

Igoris Osadčij – Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos Šilutės skyriaus viršininkas;

Algimantas Kloviškis – Klaipėdos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos viršininko pavaduotojas;

Vladas Liekis – Tauragės apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos viršininko pavaduotojas;

Stanislovas Kučinskas – Klaipėdos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Civilinės saugos skyriaus vedėjas;

Rolandas Čelna – Tauragės apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Civilinės saugos skyriaus vyriausiasis specialistas;

Artūras Račkauskas – PAGD direktoriaus pavaduotojas;

Jūris Targonskas – PAGD Civilinės saugos valdybos viršininkas;

Evaldas Tamašauskas – PAGD Operatyvaus valdymo valdybos Incidentų likvidavimo skyriaus viršininkas;

Antanas Paulikas – PAGD direktoriaus vyresnysis patarėjas.

DARBOTVARKĖ

1. Šilutės rajono savivaldybės pasirengimas 2010 m. pavasario potvyniui.
2. Pagėgių savivaldybės pasirengimas 2010 m. pavasario potvyniui.
3. Klaipėdos apskrities civilinės saugos subjektų pasirengimas 2010 m. pavasario potvyniui.
4. Tauragės apskrities civilinės saugos subjektų pasirengimas 2010 m. pavasario potvyniui.

Komisijos pirmininkas vidaus reikalų ministras Raimundas Palaitis pasveikino VESK posėdžio dalyvius, padėkojęs jiems už atvykimą, supažindino su darbotvarke ir paprašė pradėti posėdį. Ministras trumpai įvardijo šio posėdžio tikslą ir uždavinius, akcentuodamas pasirengimą galimam potvyniui ir būtinumą užtikrinti viešąjį saugumą jo metu.

1. SVARSTYTA.

Šilutės rajono savivaldybės pasirengimas 2010 m. pavasario potvyniui.

Pranešėjas Romas Renčeliauskas informavo, kad 2009-01-22 buvo sušauktas rajono savivaldybės Ekstremalių situacijų valdymo centro posėdis, patvirtintas Šilutės rajono savivaldybės pasirengimo 2010 metų galimam potvyniui veiksmų planas ir išvardino svarbiausias savivaldybėje atliktas priemonės, rengiantis 2010 m. pavasario potvyniui. Aplankyti potvynio zonoje esančių sodybų gyventojai, kurie informuoti apie infekcinių susirgimų profilaktiką potvynio metu, taip pat jiems rekomenduota apsirūpinti geriamuoju vandeniu, medikamentais, maisto atsargomis ir įvertintas jų pasirengimas potvyniui. Patikrinti potencialiai pavojingi hidrotechniniai statiniai, vandens lygio stebėjimo postai. Numatytos evakuojamų gyventojų apgyvendinimo vietos, gyventojai supažindinti su pagalbos iš oro iškvietimo ženklais. Paruošti kelių ženklai, išpėjantys apie užliejamas vietas ir kelių ruožus. Paruoštos uztvindomų zonų eismo apribojimo schemas. Rusnėje paruoštos šildomos patalpos ugniagesių komandai ir automobiliui. Sudarytos sutartys su ūkio subjektais dėl pagalbos teikimo ekstremaliojo įvykio metu. Sudarytos ir parengtos avarinės brigados, technika sugadintų ar pralaužtų pylimų remontui. Patikslinti sunkiai sergančių gyventojų, gimdyvių, ikimokyklinio ar mokyklinio amžiaus vaikų sąrašai. UAB „Šilutės autobusų parkas“ yra parengęs automobilių ir gyventojai bus keliami esant ne daugiau kaip 80 cm vandens lygiui virš kelio Šilutė-Rusnė. Potvynio metu apsemtame kelyje Šilutė-Rusnė bei kituose apsemtuose rajono keliuose bus pastatyti informaciniai ženklai. Kelyje Šilutė-Rusnė lengvasias transporto priemones kels 4 priekabos nuo 6 val. iki 20 val. vakaro, numatyta ir budinti priekaba, kuria bus galima pasinaudoti ekstremaliais atvejais, kėlimo tvarką tikslins savivaldybė. Pranešėjas pažymėjo, kad kelti lengvuosius automobilius yra pasiruošta. Kėlimo paslaugos bus nemokamos. Paprašyta Šilutės policijos komisariato piko valandomis suaktyvinti budėjimą lengvųjų automobilių kėlimo vietose ir palaikyti viešąją tvarką. UAB „Šilutės prekyba“ yra pakankamai sukaupusi maisto ir kasdieninės paklausos prekių. Reikalingas maisto prekių kiekis bus pakraunamas į mažesnės keliamosios galios automobilius ir pristatytas užtvindytų kaimų gyventojams (automobilis perkeliamas su prekėmis į užtvindytą kaimą). Su Lietuvos kariuomenės atsakingais pareigūnais apsikeista pajėgų ir ryšio schemomis, taip pat numatyta technika (amfibijas) ir karius dislokuoti Juknaičių gyvenvietėje ir Armalėnų kaime. Užtvindomose seniūnijose sudarytos vedlių komandos, kurios padės amfibijų ar kitų plaukiojančių priemonių vadams orientuotis vietovėje. Išplatintos atmintinės gyventojams „Kaip elgtis potvynio metu“. Mokiniai, kurie nelankys mokyklų dėl potvynio, bus mokomi pagal specialias užduotys savarankiškai. Taip pat potvynio metu ir pasibaigus jam numatyta vykdyti maisto ir geriamojo vandens saugos kontrolę, teikti veterinarines paslaugas. Baigdamas pranešimą R. Rančeliauskas, pažymėjo, kad jį ypač jaudina didelis (kai kur net iki metro ir daugiau siekiantis ledo storis), dėl to staiga atšilus, gali sudaryti ledų sangrūdos (svarbiausia laiku išspręsti šių sangrūdų likvidavimą).

2. SVARSTYTA.

2. Pagėgių savivaldybės pasirengimas 2010 m. pavasario potvyniui.

Pranešėjas Vaidotas Degutis posėdžio dalyvius informavo, kad potvynio dydis priklauso nuo polaidžio staigumo, kritulių kiekio, vyraujančios oro temperatūros ir vėjo. Pavojingiausias laikotarpis būna potvynio pradžioje. Ledų sangrūdos sulaiko upių tėkmę ir sukelia staigų vandens kilimą iki 2–3 metrų. Ledams užtvėnkus upę, vanduo slenka į laukus, apsemia kelius, atkerta sodybas ir kaimus nuo sausumos. Apsemta teritorija 5–8 kilometrų ruožu (pagal Nemuną) driekiasi daugiau kaip 40 kilometrų. Savivaldybėje į potvynio zoną patenka 17 kaimų su 68 sodybomis ir 360 gyventojų. Potvynio metu gali būti apsemta apie 40 kilometrų rajoninių ir 60 kilometrų vietinės reikšmės kelių. Ledams patekus į laukus, vandens atkirstus nuo sausumos kaimus tampa sunku pasiekti ir valtimis, ir kariškių vikšrinėmis amfibijomis. Patikimiausia susisiekimo priemone lieka sraigtasparnis. Pagėgių savivaldybės teritorijoje mažesnėse upėse jau šiandien vandens lygis kyla ir yra apsėmęs kelias kelio atkarpas.

Toliau V. Degutis išvardijo priemones, kurias atliko savivaldybė rengdamasi 2010 m. potvyniui: 2010-01-25 patvirtintas Pagėgių savivaldybės administracijos pasiruošimo 2010 m. potvyniui veiksmų planas, su Lietuvos kariuomenės atsakingais pareigūnais apsiūkista pajėgų ir ryšio schemomis, taip pat numatyta technika (amfibijas) ir karius dislokuoti Pagėgiuose, Muitinės sandėlių teritorijoje, gairėmis nužymėti keliai, paruošti darbui vairuotojai ir specialus automobilis „Man“, pritaikytas gyventojams perkelti per apsemtas teritorijas, aplankyti potvynio zonos kaimų gyventojai, sudaryti jų sąrašai, sutikslinti telefonų numeriai, išdalintos atmintinės, kuriose nurodyta, kaip pasirengti potvyniui ir iškviesti pagalbą, taip pat pasiūlyta gyventojams laikinai išsikelti į saugias vietas ir t. t.

Pranešėjas akcentavo problemas: savivaldybė negauna tikslios hidrometeorologinės prognozės apie potvynio pradžią, vietos žiniasklaidos priemonės skelbia nepatikimas prognozes apie potvynį, nepakankama gyventojų paliktų sodybų apsauga, gyvulių priežiūra ir išvežimas, nepakankamas Klaipėdos ir Tauragės apskričių pasirengimo potvyniams ir potvynių padariniams šalinti 2007–2015 metų programos finansavimas. Baigdamas pranešimą V. Degutis pažymėjo, kad potvynis savivaldybėje nėra naujiena ir bus stengiamasi jį įveikti kuo sėkmingiau.

3. SVARSTYTA.

Klaipėdos apskrities civilinės saugos subjektų pasirengimas 2010 m. pavasario potvyniui.

Pranešėjas Algimantas Kloviškis, įvertinęs 1994–2009 metų laikotarpį, pažymėjo, kad didžiausi potvyniai Klaipėdos apskrityje buvo 1994, 1999 ir 2002 metais, kurių metu buvo apsemta daugiausia sodybų, kelių ir užlieta didžiausia teritorija. Šiais metais padėtį gali apsunkinti storas Kuršių marių ledas, taip pat stiprūs vakarų krypties vėjai, kurie gali trukdyti ledams išplaukti. Rengiantis šių metų potvyniui, 2010-01-08 patvirtintas Klaipėdos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos ir apskrities padalinių pasiruošimo veiksmų galimam 2010 m. potvyniui planas. Numatytos šiame plane priemonės įvykdytos arba vykdomos. Pranešėjas paminėjo keletą iš jų: sudarytos mobilios ugniagesių gelbėtojų grupės, parengtos asmeninės apsaugos, gaisrų gesinimo, gelbėjimo ir vandeniui plaukiančios priemonės. Pakoreguoti priešgaisrinio gelbėjimo pajėgų ir priemonių sutelkimo ekstremaliems įvykiams likviduoti planai. Sudaryta Klaipėdos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos grupė gelbėjimo ir gaisrų gesinimo darbams organizuoti potvynio zonoje. Instrukuoti ugniagesiai gelbėtojai. Parengtas ir su Nemuno deltos regioniniu parku suderintas raštas „Dėl galimų sprogdinimo darbų vykdymo“. Pranešėjas gerai įvertino ir Klaipėdos apskrities civilinės saugos subjektų pasirengimą potvyniui, pažymėdamas, kad savivaldybės pagrindines prevencines priemones rengiantis potvyniui įvykdė (sudaryti apsemtų sodybų gyventojų, seniūnų telefonų numerių sąrašai, suderinti veiksmai su Lietuvos kariuomenės, VSAT pajėgomis ir kitomis tarnybomis, gelbėjimo darbams potvynio zonoje parengta technika. Baigdamas pranešimą A. Kloviškis pasiūlė gelbėjimo darbams daugiau naudoti sraigtasparnius, nes kai kuriais atvejais tai būna patikimiausia priemonė, su kuria galima pasiekti apsemtų sodybų gyventojus ir juos evakuoti.

4. SVARSTYTA.

Tauragės apskrities civilinės saugos subjektų pasirengimas 2010 m. pavasariniam potvyniui.

Pranešėjas Rolandas Čelna posėdžio dalyvius informavo, kad parengtas ir patvirtintas Tauragės apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos 2010 m. pasirengimo galimiems potvyniams Nemuno baseine veiksmų planas. Peržiūrėta ir patikslinta institucijų, dirbančių potvynio zonoje, keitimosi informacija, ryšio ir sąveikos tvarka. Paruošta gelbėjimo technika ir kitos transporto priemonės darbui potvynio zonoje. Sudaryti apsemtų sodybų gyventojų, seniūnų telefonų numerių sąrašai. Pakoreguoti

Tauragės apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos pajėgų ir priemonių sutelkimo ekstremaliems įvykiams likviduoti planai. Suderinti veiksmai su VSAT, Lietuvos kariuomenės pajėgomis ir kitomis tarnybomis (potvynio metu sraigtasparnių dislokacijos vieta numatyta Pagėgių savivaldybėje, Bardinų pasienio užkardoje). Pranešėjas pažymėjo, kad Tauragės apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, akcinė bendrovė „Vakarų skirstomieji tinklai“, valstybinė įmonė „Tauragės regiono keliai“, Valstybinės maisto ir veterinarinės tarnybos Tauragės apskrities Pagėgių skyrius, Tauragės apskrities visuomenės sveikatos centras yra suplanavę priemones prieš potvynį, jo metu ir jam pasibaigus. Taip pat, esant būtinumui, Tauragės aeroklubas pasirengęs suteikti pagalbą civilinės saugos sistemos pajėgoms, atliekančioms žvalgybos ir paieškos darbus apsemtose teritorijose. Baigdamas pranešimą R. Čelna pažymėjo, kad Tauragės apskrities civilinės saugos subjektai pavasario potvyniui yra pasirengę.

5. DISKUSIJA.

Vykusioje diskusijoje (R. Palaitis, R. Baniulis, E. Endzinas, A. Kloviškis, V. Pozingis, A. Burkšas, R. Vaitiekus, A. Paulikas ir kiti posėdžio dalyviai) pažymėta, kad gyventojai potvynio zonoje privalo turėti gerą ryšį, t. y. nelaimės atveju turi veikti patikima ryšio sistema. Aptarti būdai, kaip išvengti ledo sangrūdų keliamų pavojų. Pritarta nuomonei, kad, upėse kylant ledo sangrūdų grėsmei, tikslinga prietiltyse ledus sprogdinti. Komisijos pirmininkas pažymėjo, kad šią priemonę žada taikyti Kaliningrado srities gelbėjimo tarnybos, savo veiksmus suderinę su mūsų šalies ekstremalių situacijų valdytojais. Aplinkos ministerija turi atsakyti ar ledų sprogdinimo darbus bus galima vykdyti Lietuvoje (Aplinkos ministerijos atstovai šiame posėdyje nedalyvavo). Aptartos ir durpių barstymo ant ledo galimybės, kiek šie darbai kainuotų, kokiomis priemonėmis ir kas galėtų juos vykdyti. Diskutuota apie polderių, pylimų, siurblių atnaujinimo darbus, šių darbų finansavimo galimybes, kelio Šilutė – Rusnė estakados projektavimo, mėgėjiškos žvejybos ant nesaugaus Kuršių marių ledo ribojimo ir kitais aktualiais klausimais. Baigiantis diskusijai buvo pažymėta, kad didžiulis ledo sluoksnis yra padengęs ne tik upes, bet ir pievas. Šiais metais atrodo, kad ne tik potvynis, o slenkančios ledo sangrūdų gali kelti didžiausią pavojų gyventojams, jų sodyboms, medžiams, tiltams, todėl pagrindinė ir veiksmingiausia gelbėjimo priemonė bus ne amfibija ar laivas ant oro pagalvės, o sraigtasparnis.

NUTARTA:

1. Konstatuoti, kad Šilutės rajono ir Pagėgių savivaldybės, valstybės institucijos ir įstaigos yra tinkamai pasirengusios galimam pavasario potvyniui.

2. Pavesti savivaldybėms pakartotinai patikrinti visas galimas apsemti teritorijas ir jose esančias vandens nuotekų sistemas siekiant apsaugoti gyventojus nuo netikėto vandens apšėmimo, gyvenamųjų namų, ūkinių ir gamybinių pastatų, kelių užtvindymo.

3. Pavesti PAGD sužinoti Aplinkos ministerijos nuomonę dėl ledo sprogdinimo darbų vykdymo Lietuvoje.

4. Pavesti PAGD informuoti Prienų, Kauno, Kėdainių rajonų ir Birštono savivaldybes dėl galimo potvynio grėsmės šių metų pavasarį, taip pat pasiūlyti joms imtis būtinų parengties priemonių.

5. Pritarti PAGD siūlymui, kad VSAT sraigtasparnis potvynio metu būtų dislokuotas Nemuno žemupyje.

6. Vidaus reikalų ministerijai išnagrinėti galimybę kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėl lėšų skyrimo iš valstybės rezervo, kad VSAT galėtų kompensuoti patirtas išlaidas, susijusias su sraigtasparnių panaudojimu potvynio metu.

Vidaus reikalų ministras
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
ekstremalių situacijų komisijos pirmininkas

Raimundas Palaitis

Posėdžio sekretorius

Rimantas Žemaitis